

GOBIERNO DE
MÉXICO

EDUCACIÓN
SECRETARÍA DE EDUCACIÓN PÚBLICA

Dirección Académica

**Ka'uyo te chaayo yu'u maayo.
Sa'ín Sau Ñuu Suku 2**

**Leo y escribo en mi lengua.
Mixteco Alta 2**

MIBES 3

Taka nuu tiun 1

Formativa 1

MEVyT IB BL1F1.15.11.1

Ñuu ka'anú/Estado:

Ve'e ja tiin xrini ku'an ve'e sku'a/Coordinación de zona:

Xini Ñuu/Municipio:

Ñuu/Localidad:

Si'u ñayiu ña'anú/Nombre del adulto:

Kiu ja nisa'a/Fecha de aplicación:

Ndenu sa'a/Lugar de aplicación:

Si'u to'lo ja kaxru'un ndasa sa'a/Nombre del aplicador:

Si'u ka'ayu ñayiu ña'anu ja ninaxrukani
taka tu'un nuu tutu ja nakuniyo noon kajini

Firma del adulto que presentó la evaluación

Taka tiun ja sa'ayo ya'a kuu na kuniyo noon jiniyo siki taka tutu ja skua'ayo nuu ka'an *Ka'uyo te chaayo yu'u maayo*. Sa'ín Sau Nuu Suku 2. MIBES 3, ja ku MEVyT nayiu ñuu teyuu ja kaka'an uu yu'u.

1. Nde'e taka nuu ja nikanatava te ka'u si'u tutu jicha.

Ku'e ja ki'in yo'o nu nasketa'anyo nuu iyoo

Sava'ana ñayiu ki'in ku'e ya'a nu nasketa'an ndeva'ana nuu ii

Noon kuu in its

Its kiti yikinaa ja ñu'u chiiyo te yee ja yeeyo, te kiti yikinaa ja tu jiniyoo nuu kasa'a

Candidiasis

Pediculosis púbica

Virus del Papiloma Humano

VIH/SIDA

Si'a nuu ta'an

Taka ku'e ja ki'in yo'o nuu tu nditoyo mayo ja kasketa'anyo nuu iyo

Sifilis

Gonorrhea

Tricomoniasis

Satu'ayo

Nuu ta'aro in its ma kokanooro. Kokotoro maaro

Ka'ayu na tu'un kanuu nani'iro nuu tutu jicha.

- a) Tu'un ñayiu ja tu nikandito maa te nikaki'in ku'e
- ch) Tutu ja nikasa'a va'a ja sa'a tana yo'o ve'e nuu
kasa'a tana nuu ku'uyo
- e) Suan kandaa uu nuu ku'e te suan ki'in yo'o
- d) Tana te na ama ko'oyo va'a nduva'ayo

2. Ka'layu te nasketa'an, taka tu'un ja vei nuu.

UN NU KANDEYO JA CHINDEE YO'O NU KU'UYO

TUTU JA KAXU'UN JA KANTEYO NU CHINDE JA KU TANA
KU IN JA KU TUUN TE NDE'E VA'A CHINDE JA KU TANA NAYIU KU'U

Tutu ja kaxu'un: 3110388497
 Nu ja kaxu'un ja yuva'a: 1/SEP/2016 al 31/AGO/2019
 Kiu ja ni kaja'a xi ni kenta: 1/9/2016
 Módulo: PROSALUD
 Nuu: Nundua

Taka si'u	
SI'u: Valdés Fernández Juan Héctor	
Curp: VAFH5408221HDFLRC07	
Ndeu yanii: ichi, tu'un ja ka'uyo ve'eni, tu'un ja ka'uyo ñuni, ndasa nani ñuni	

Nuu kayoso ñayiu ja kan'i			
Tutu nu ka'a ndasa kayoso taka nayiu	SI'u	Jayii xi jasi'i	Kiu, yoo te kuia ja ni kakuyo
3110388497-1	Valdés Fernández Juan Héctor	H	21/08/1954
3110388497-2	Alonso de Vega María Teresa	M	11/09/1958

Tutu ja kaxu'un nu kanteni nu kachinde te kaja'a tana, te vey nu tutu taka kue'e ja ku chinde ni', te yuva'a xu'un ja chinde nayiu nu ni kakija'a kaku'u. Ka ja'a nu ma nayiu ja kunu tutu ja ka'a ja chinde te suni ka'a nou ku ja sa'a taka nayiu ja kayoso nu tutu.

Ja va'a ku ja kaxu'un ja cecasoeh ku ja uni kuia te ndi'i ja ku 31/ago/2013.
 Te vasu, ja ku inka ja'a ja nachiso ja nayiu ma ku inka CECASOEH.

Ja ka'a ja yoo va'a cecasoeh, taka nayiu ja kayoso nu tutu nachiso ma suanni te nayiu ja inkoso jaa ma. Ndi'i nayiu cha'u cha'uni sani ka'a nu ma tutu va'a ku nachiso ma taka kuia.
 Nu ni nasama in si'u nu tutu ya'a, kaxu'uni nu ve'e nu kachinde xi kakaxu'un nuyo ja kaya

In nu kandeyo ja chinde yo'o nu ku'uyo ku ja ku ndi'i nayiu ñuu ku, ma ku ja in nayiu kee ja maa ja'a, si' kua'a nu sa'a su'a te ku ki'i vekaa.
 Nayiu ja kunu nu ve'e nu yaa jin artículo 77 Bis 4, Fracción I, II o III ley ja kunuu nu ndi'i ja kuyaa va'ayo.

Juan Hector Valdés Fernández

SI'u ja kanu xaa ja sa'ani nu in tutu nu ka'a ja ni k'iinni vasu xu'un xi ni ndatun ku ma.

Si'u ñayiu ja ku yee
maa tutu ya'a

Ka'an ja suan sa'ayo

Tutu nuu ka'an ndasa sa'ayo ve'e nuu teteyo te nakoo ichi

Kaxu'un ndasa sa'ayo

Ja sa'ayo nu teteyo te ja kufachini, nandi'yo taku ndatun te aas sa'ayo. Nandi'yo ja chinde yoo in natu ja jin ndasa kasa a'um yaa. Maa sa'a a'um nu teteyo yoo in yoocha xi koto te nu ja'a nu kuro nducha ja j'yo. Ndeu va'ayo nu sa'ayo nu teteyo nu ja lachi. Kanyo yoocha nu teteyo nu ja'a nduchani. Te taku nu j'yo yoocha xi nandi'yo nducha.

A. Tutu nu yoocha taku ndatun ja nandi'yo

Ndeusa	Ndatun
Uu lamina kas	In Kariu ñii
U'un vanaja	In Kariu yoo ja ku ja'a ve'e
U'u yoo (1.50 metro ja j'yo te 2 metro ja kanyo)	U'u Kio abanera ja ku'nyoo
Oku u'un yoo (1.50 metro ja kanyo te 2 centimetro ja j'yo)	Kun Yahu sukui ja ñaa 2.5 ja kanyo
In aasanti nduchakaa	In Tawuwei ja 4 j'yo padre
Uu aasanti lavaja	In koo'omoo ja 4 j'yo padre
Uu Kaa ja ch'itayoo yoo'are	Kuuch wofu kaka
Uu Vaku aasanti	In kaa ja naku'umyoo ja ku yoo'are
In Kariu yoo ndi'	In

CH. Taka ja kufu'va'a in nu teteyo

Nu ja k'ip'yo sa'ayo nu teteyo, kun'v'ayo neda kua'a ja sa'ayo nu teteyo. Sa'ayo taka ndasa kua'a.

Yoo hoo yoo ja sa'ayo nu ñu'u te sa'a kanyoo yoo kufu'aa 1.80 m x 2.50 metro.

Kamara kuu taku xim ja j'yo yoo te sa'ayo jin lavaja te aasanti. Sa'ayo nu yoocha ñu'u va'a ma a'umyoo xim.

Nu aasanti kuu j'yo'omoo taku xim nu teteyo, te yoo'are ja j'yo'omoo te aasanti kuu nducha kuu nu yoo nu teteyo.

Pitee kuu yoo'omoo ja j'yo'omoo, j'yo'omoo nu yoo va'a nu teteyo te ma kufu'aa'oyoo.

Santierko ku nu nduch'oyoo va'a ku teteyo, ku sa'ayo jin yoo'omoo.

Ku'arto ku ve'e tull ja sa'ayo a'oo yoo un teteyo.

Kaxru'un ndasa
sa'ayo taka tiun

E. Ndeusa kua'a ja sa'ayo un teteyo

- Sa'ayo yoo. Yoo kuro sa'ayo ja ñaa 1.50 metro x 2.50 metro.
- Sa'ayo ja'a jin va'ayoo, yoo te aasanti jin ñii. Nu nandi'yo te sa'ayo ja'a. Nandi'yo sa'ayo ndokun xim jin lavaja. Nu ñu'u maa kanyoo jin aasanti. Taka xim va'a koo va'a ku k'ip'yo sa'ayo ve'e taku.
- Kanyo tawuwei in xim, ku'umyoo xim maa jin aasanti te nduchakaa. Kanyo koo'omoo ve'e va'a jaa kuu ante nu ñu'u.
- Sa'ayo ja kufu'aa nu ma yoo. Sa'ayo jin aasanti xi jin yoo'omoo, ndokun xim sa'ayo nduchakaa 30 centimetro. Va'a maa kuu nducha kaa xi ñii nu.
- Sa'ayo ja kufu'aa nu ma yoo, ku sa'ayo jin yoo'omoo xi jin aasanti, yoo ndi', nducha te ñii. Kaa va'ayoo nu, te a'umyoo nu k'i' o'cha.
- Sa'ayo ve'e tull taku yoo, ku'umyoo kuu yoo'omoo. Yoo'omoo yoo'omoo 30 xi 40 centimetro ndokun xim va'a ma nduch.

7. Kanyo ndokun xim ma ve'e, jin tabaa yoo'omoo te a'umyoo jin a'umyoo, in xim sa'ayo in yoo va'a kuu taku.

- Ja kufu'aa taku ku ku'umyoo'oyoo, j'yo'omoo kaa te ch'itayoo jin a'umyoo'aa. Te sa'ayo in yoo'omoo xim lamina va'a ku ja'a kuu'omoo, ja kanyo ñii nu kanyo yoo. Kandi'ni lamina va'a kuu kanyo nducha.
- Sa'ayo nu nduch'oyoo teteyo jin tabaa yoo'omoo. Nu nduch'oyoo nducha te a'umyoo'aa jin a'umyoo'aa, j'yo'omoo va'a kanyo va'a, maa sa'a taku sa'ayo, va'atun kuu va'a ja kuu ku'umyoo'oyoo j'yo'omoo.
- Te va'oo kanyo yoo'omoo, ku'umyoo'oyoo taku yoo'omoo te kaa ja a'umyoo yoo'omoo va'a ku kanyoo te kufu'aa.

D. Te va'a ñu'u kufu'va'a'ayoo nu teteyo

- Nandi'yo ja maa kuu nducha nu ja'a a'umyoo, ku'umyoo'oyoo xim.
- Maa ch'umyoo'oyoo, pimo xi aasanti.
- Nu ja'a a'umyoo te ja ku teteyo ma a'umyoo ku ch'umyoo'oyoo ñu'u xi yoo'omoo.
- Naku'umyoo'oyoo.
- Kufu'umyoo'oyoo.
- Ndu'umyoo'oyoo.
- Ndu'umyoo'oyoo.
- Ndu'umyoo'oyoo.
- Ndu'umyoo'oyoo.
- Ndu'umyoo'oyoo.

Si'u ka'layu xi si'u te
si'u kanuu ñayiu ja
kunuu

3. Ka'ayu nuu tutu nuu yoso ñayiu, ja yuva'a ja vei nuu tutu.

UN NU KANDEYO JA CHINDEE YO'O NU KU'UYO

TUTU JA KAXU'UN JA KANTEYO NU CHINDE JA KU TANA
KU ƆN JA KU TIUN TE NDE'E VA'A CHINDE JA KU TANA NAYIU KU'U

Tutu ja kaxu'u: 3110388497
Nu ja kaxu'un ja yuva'a: 1/SEP/2016 al 31/AGO/2019
Kiu ja ni kaja'a xi ni kenta: 1/9/2016
Módulo: PROSALUD
Ñuu: Nundua

Taka si'u

Si'u: Valdés Fernández Juan Héctor
Curp: VAFH5408221HDFLRC07
Ndeu yanii: ichi, tu'un ja ka'uyo ve'eni, tu'un ja ka'uyo ñuni, ndasa nani ñuni

Nuu kayoso ñayiu ja kani'i

Tutu nu ka'a ndasa kayoso taka nayiu	Si'u	Jayii xi jasi'i	Kiu, yoo te kuia ja ni kakuyo
3110388497-1	Valdés Fernández Juan Héctor	H	21/08/1954
3110388497-2	Alonso de Vega María Teresa	M	11/09/1958

Tutu ja kaxu'un nu kanteni nu kachinde te kaja'a tana, te vey nu tutu taka kue'e ja ku chinde ni'i, te yuva'a xu'un ja chinde nayiu nu ni kakija'a kaku'u. Ka ja'a nu ma nayiu ja kunu tutu ja ka'a ja chinde te suni ka'a nou ku ja sa'a taka nayiu ja kayoso nu tutu.

Ja va'a ku ja kaxu'un ja cecasoeh ku ja uni kuia te ndi'i ja ku 31/ago/2013.
Te vasu, ja ku inka ja'a ja nachiso ja nayiu ma ku inka CECASOEH.

Ja ka'a ja yoo va'a cecasoeh, taka nayiu ja kayoso nu tutu nachiso ma suanni te nayiu ja inkoso jaa ma. Ndi'i nayiu cha'u cha'uni sani ka'a nu ma tutu va'a ku nachiso ma taka kuia.
Nu ni nasama in si'u nu tutu ya'a, kaxu'uni nu ve'e nu kachinde xi kakaxu'un nuyo ja kaya

In nu kandeyo ja chinde yo'o nu ku'uyo ku ja ku ndi'i nayiu ñuu ku, ma ku ja in nayiu kee ja maa ja'a, ii kua'a nu sa'a sua te ku ki'i vekaa.
Nayiu ja kunu nu ve'e nu yaa jin articulo 77 Bis 4, Fracción I, II o III ley ja kunuu nu ndi'i ja kuyaa va'ayo.

Juan Héctor Valdés Fernández

Si'u ja kanu xaa ja sa'ani nu in tutu nu ka'a ja ni ki'inni vasu xu'un xi na ndatiun ku ma.

4. Chaa si'u tutu ja Lupita sa'a.

Lupita kuni ki'in nuu kee ndusu ja kaxru'un nuu ñuu, ja nikun sau, yucha nikeja'a ndaa, te na kukoto maa jina'a.

5. Chu'un iniro taka tu'un te chaa si'u taka in in.

Ku'e ja ki'in yo'o nu nasketa'anyo nuu iyoo
Sava'ana ñayiu ki'in ku'e ya'a nu nasketa'an ndeva'ana nuu ii

Noon kuu in ITS
Kakuu ku'e ja ki'in yo'o nuu nasketa'anyo nuu iyoo jin ñayiu ja in ku'e ya'a.

Its kiti yikinaa ja ñu'u chiiyo te yee ja yeeyo, te kiti yikinaa ja tu jiniyoo nuu kasa'a

- Candidiasis, (kaachi ja kenta nuu yaayo)
- Pediculosos pública (kityiki naa kul ja sach'an lu ja in nuu iyoo)
- Virus del Papiloma Humano (VPH) Nuu kib yikinaa ja tu jiniyoo nuu te ja ni' xraan kuu, sa'a ja ki'in ku'e ja nane cancer nuu iyo, nuu tete cha'anyo te suni sukuyoo.
- VH/SIDA VIH kuu kib yikinaa ja tu jiniyoo nuu ja sa'a ja ki'in ku'e nana SIDA, ki'in yo'o nuu nasketa'anyo nuu iyo jin ñayiu ja in ku'e ya'a, xi nu ja ka'a ni' nuu ta'a, nuu kajentun yikikku ja a ñajantun, suni naa jilali nu ta'an ku'e ya'a te ja'a ja jachi sa'e. Kib yikinaa ja tu jiniyoo nuu ki'in ndii yiki ku'uyoo, te sa'a ja ki'in sava'ana nuu ku'e yo'o.

Si'a nuu ta'an
Ja ki'in ñayiu ja nuu kasketa'an nuu ii (nuu iyo, nuu tete cha'anyo xi nuu kaftu y'u ta'an). Yachika ki'in yo'o nuu yoo xraan ñayiu yakayoo xi nuu nasketa'anyo nuu iyo te tu nditoyo maayo.

Taka ku'e ja ki'in yo'o nuu tu nditoyo maayo ja kasketa'anyo nuu iyoo

- Giftikiti yikinaa kul ja tu jiniyoo nuu sa'a ja ki'in ñu yu'uyoo, yu'uyoo xi nuu tete cha'anyo. Ki'in jayii te jasi'i. Nuu ta'anyo ku'e ya'a kenta nd'i'yi nuu iyo te tu jiniyoo te naa.
- Te nu tu ja'anyo nuu to'o sa'a tana kija'a kenda nd'i'yi nda'ayo te ja'ayo.
- Condomin nuu tu sandoyoo taka nuu ndatun ja jantunyo te ki'in jayii te jasi'i. Jayii chi nu nki'in ku'e ya'a jatu xraan nuu tete xexe, te nu tu sa'a tana maa chi jaa yari nuu ñu'u xexe.
- Te jasi'i chi a va'a jaa in nuu ii, te kija'a u'u nuu tiko. Suni awa'ana kija'a kenta ti' nducha kuan kul nuu ii jasi'i.
- Tricomoniasis (kakuu kib yiki ja kuu kuyaa vasu una ora siki ñayiu te kuni sach'an sa' amayo ja jasuuyo nuu iyo). Te nuu a nki'in yo'o chi jasi'i kija'a katta nuu ii, te kanta ti' nducha kuan kul nuu ii ja ja'a ti' wiko te jaa, te nuu nasketa'an nuu ii chi jatu xraan. Te jayii chi tu ta'an ñaa, vasu in ma ku'e, te nuu nasketa'an nuu ii nasa'ani ku'e ya'a nuu jasi'i. Nuu naki'in ku'e ya'a yo'o chi jaa suachi nuu kenta liseeyoo te jatu xraamyo.

Satu'ayo

- Kuandunyo ndatun ja kasuyo xini nuu iyo
- Nuu ta'an ñayyo nuu iyo chi ki'lyo nakotoya yo'o.
- Má ku'a nu nula'anyo ndatun ja jantunyo (sa'ama ja jasuuyo nuu iyo, ndatun ja seleyo nuuyo te sepiyo ja nakachayo yu'uyoo).
- Nakachana ayo nuu iyo.
- Nuu ta'an ñayyo nuu iyo chi ki'lyo nuu to'o sa'a tana na kotoyaa yo'o.

Nuu ta'aro in ITS ma kokanooro. Kokotono maaro

Si necesitas más información consulta los folletos de la serie "Educación para la vida y el trabajo", publicados por el INEA. También puedes consultarlos en la página electrónica: <http://www.conevyt.org.mx/cursos/foletos.php>

	2 kilo staa
	1 kilo sanaoria
	1 kilo kuñu chuun
	2 janu staa luli yuchi
	in kuartu ya'a
	sava kilo tinana kua'a
	1xini aju
	1 nuu luli cilantru

7. Chaa in tutu kaxru'un jin taka tu'un ja vei nuu nika'ayu.

Ñanita'an, Jaime.

Manuel:

11 yoo uxi in kuia 2018

Nija'anri ve'ero ja naki'inri ndatiun ja satiunyo ja kua'a nuro nuuri, te tu kayaaro. Naxrukuinri nakunuuka.

---

8. Kuantí'un taka ndusu te sinuu tu'un
jiin oo xi o'o.

Vina ja sa'a ñi'ini k____ kua'a nducha vixi, te kuu
k____ni kua'a, chi y____ kiu ja tu nuu y____ te
jichi xraani, chi kakei t____ ja kasa'a tana ja kuu
k____ kua'ani nducha vixi xi nducha vijin chi tana
nducha, ja uan ku ja k____ni kua'a vasu jiin in
k____ vina y____ y____.

Ya'a nindi'i tiun na kuniyo noon jiniyo

Fin de la evaluación formativa